

KURJER WILEŃSKI

„VILNIUS KURJERIS“

Mowa Mołotowa

Mowa kom. Mołotowa zastępuje w zupełności miano sensacyjnej. Zwłaszcza trzy ustępy tej mowy są wielce znamienne i zawierają w swej treści zapowiedź wielu zmian w polityce międzynarodowej.

Polityka Z. S. R. R. w stosunku do Finlandii, Turcji i Japonii oczekwała się w mowie kom. Mołotowa zgoda sensacyjnego nasświetlenia. W stosunku do Finlandii posłyszeliśmy poraż pierwszy o żądaniach terytorialnych z ust czynnika jaknajbardziej miarodajnego.

Spór 170-cio milionowej Rosji z 3 milionową Finlandją nie zastugiwałby może sam przez się na specjalną uwagę, gdyby nie fakt, że za Finlandją stoi grupa państw skandynawskich, a za Skandynawią Anglia i Stany Zjednoczone.

Temu należy zawdzięczać, że w przemówieniu kom. Mołotowa znalazła się i nuta antyamerykańska. Przypatrzmy ten ustęp wielce charakterystyczny i kto wie czy nie inicjujący nową erę we wzajemnych stosunkach rosyjsko-amerykańskich.

„Muszę zakomunikować, powiedział kom. Mołotow, na zakończenie ustępu poświęconego sprawom finlandzkim, że nawet Prezydent Stanów Zjednoczonych uznał za stosowne wtrącić się do tych spraw, co trudno jest uważać za zgodne z polityką neutralności amerykańskiej“.

Kto jest w niezgodzie z Ameryką ten jest w lepszej zgodzie z Japonią. Kom. Mołotow zaznaczył, że stosunki rosyjsko-japońskie uległy pewnemu polepszeniu. W tym samym jednak nu-

merze „Siegodnia“ przeczytaliśmy o tem, że Japonia tworzy prójapoński centralny rząd chiński, celem przeciwstawienia Czankaj-Szekowi.

Jeżeli ten plan uda się Japonii i chińczycy sami zajmą się trzebieciem własnych braci z pod znaku Kucmintangu, armje japońskie, działające w Chinach, po gruntownym odpoczynku, będą stanowiły dalej groźną broń w ręku Japonii, której w międzyczasie przybyło 300 milionów nowych poddanych, niezmiernie terytorium i fantastyczne bogactwa.

Kłótnie w rodzinie ras białych, a zwłaszcza narodów słowiańskich, Japonia umiała zawsze wykorzystywać. Narazie jednak odpreżenie w stosunkach rosyjsko-japońskich niewątpliwie wzmacnia pozycję Z. S. R. R. w Europie.

Wreszcie trzeci sensacyjny ustęp mowy kom. Mołotowa poświęcony jest Turcji.

„Pertraktacje sowiecko-tureckie oświadczył kom. Mołotow, nie doprowadziły do zawarcia paktu, ale pomogły wyjaśnić, a każdym w razie naświetlić pewne problemy. W polityce tureckiej, wiele rzeczy się wyjaśniło w rezultacie rozmów moskiewskich i tureckich umów międzynarodowych. Jak wiadomo rząd turecki wolał związać swoje losy z grupą państw uczestniczących w wojnie. Rząd turecki zawarł pakt wzajemnej pomocy z Anglią i Francją, prowadzącą wojnę z Niemcami od 2 miesięcy. Tym samym Turcja ostatecznie porzuciła ostrożną, politykę neutralności i weszła w orbitę wojny europejskiej“.

I tutaj możemy powiedzieć to samo co o Finlandii. Sam przez się fakt nieudania się pertraktacji pomiędzy 170 milionową Rosją, a 16 milionową Turcją nie miałby wielkiego znaczenia. Ale już samo widmo kooperacji doskonalej piechoty tureckiej z awiacją i artylerią włoską mogłoby zaważyć na tym czy innym froncie wojny.

Południe ma dla Rosji nieśkończenie większe znaczenie, niż Północ i Zachód. Tam bowiem znajduje się nerw wojny współczesnej — zagłębie naftowe Baku. Admonicja pod adresem Turcji była tedy zupełnie zrozumiała.

Naświetlenie stosunku ZSRR do obu stron walczących t. j. Rzeszy i Demokracji nie wniosło nic nowego do tego cośmy już wiedzieli na podstawie lektury prasy sowieckiej. Rosja Sowiecka pragnie zachować neutralność, ale raczej zycząliwą w stosunku do Niemiec z prawem zapotrzymania ich w żywność i surowce. Ale tego można się było spodziewać.

Pozostaje jeszcze kilka słów o ocenie mowy przez prasę zagraniczną. Dzienniki całego świata zgodnie podkreślają, że jest to niezwykle ważny wypadek w polityce światowej. Poza tem jednak ocena różni się diametralnie. O ile prasa niemiecka podkreśla swoje zadowolenie, prasa angielska podnosi — rozczarowanie Niemiec. Prasa amerykańska jak zwykle, wyraża swój pogląd jednem lapidarnem powiedzonkiem.

„Komisarz Mołotow pragnie zżąć pszenicę, którą zasiał kanclerz Hitler“.

Kazimierz Leczycki.

„Wędrowki ludów“ ciąg dalszy

Niemcy zam. na terenie t.zw. Zachodniej Ukrainy i Zachodniej Białorusi zostaną wysiedleni do terenów okupowanych przez Rzeszę

BERLIN; (o. s.) 4.XI. Wczoraj niemieckie biuro informacyjne „D.N.B.“ ogłosiło oficjalny komunikat rządu Rzeszy o nowym porozumieniu, zawartym w dniu 3 listopada b.r. między rządami Związku Sowieckiego i Rzeszy Niemieckiej.

Porozumienie to utrzymane jest w duchu poprzednich porozumień, zawartych między Niemcami a rządami innych państw, dotyczące przesiedlania Niemców zam. w innych państwach do terenów Polski, okupowanych przez armie niemieckie.

Zgodnie z tym porozumieniem wszystkie rodziny niemieckie zam. na terenie t.zw. obecnie Zachodniej Ukrainy i Zachodniej

Białorusi mają być przesiedlone w krótkim czasie zgodnie z ich własną włą na tereny Polski, okupowane przez wojska niemieckie.

Wzajemian za to na teren Zachodniej Ukrainy i Zachodniej Białorusi mogą być wysiedlane wszystkie rodziny ukraińskie, białoruskie i rosyjskie.

W ten sposób zapoczątkowana przez rząd Trzeciej Rzeszy we włoskim Tyrolu „wędrowka ludów“ kontynuowana jest przez rząd Hitlera w coraz większych rozmiarach.

Wiadomość o nowym porozumieniu zawartym między ZSRR i rządem niemieckim wywołała w sferach politycznych ogromne wrażenie.

Jak wiadomo, na terenie dawnej Małopolski Wschodniej oraz na Wołyniu znajdowały się większe skupienia ludności niemieckiej

PARYŻ, (o. s.) W Paryżu wiadomość o nowym porozumieniu sowiecko-niemieckim jest szeroko komentowana. Zdaniem paryskich kół politycznych ewakuacja ludności niemieckiej obejmie nie tylko tereny dawnej Polski, zajęte przez armie czerwoną, lecz rozszerzona zostanie również na skupiska ludności niemieckiej w „Ukrainie Wschodniej“, Krymie i nad Wołgą, gdzie znajdują się, jak wiadomo nawet autonomiczna Republika Niemiecka wchodząca w skład Związku.

DO CZYTELNIKÓW

Z powodu braku w Wilnie białego papieru zmuszeni jesteśmy chwilowo drukować pismo na papierze kolorowym. Konieczność oszczędzania papieru zmusza nas również do niewydawania narazie pisma w dniach poświęconych. Jutro więc, w poniedziałek, „Kurjer Wileński“ nie ukaże się. Te same względy zmuszają nas do ograniczenia objętości pisma a nawet wysokości nakładu, wskutek czego chwilowo nie możemy zaspokoić potrzeby wszystkich odbiorców.

Prosimy Czytelników o wyrozumiałość. Ze swej strony zaś dolożymy wszystkich starań aby te braki jak najszybciej zostały usunięte.

Anglicy mają dostęp do 87 procent nafty

NOWY YORK (o. s.) Dziennik „New York Herald“ komentując uchwały Senatu i Kongresu amerykańskiego o zniesieniu embargo na wywóz towarów wojennych do państw wojujących, stwierdza, że z wejściem w życie tej uchwały, dla Anglii i Francji otwiera się wolny dostęp do 87 procent produkcji światowej nafty.

W roku ub. w światowej produkcji naftowej udział Rosji i Rumunii wynosił 13 procent. Niemcy, co prawda, mają dostęp do czerpania nafty z tych źródeł, lecz dziennik wyraża wątpliwość, czy rozporządzają Niemcy wystarczającymi zapasami złota, lub produktów przemysłowych, którymi mogłyby płacić za naftę.

Zatopienie angielskiego okrętu wojennego.

BERLIN (Obsł. sp.) Jak podaje niemieckie biuro informacyjne, wczoraj został zatopiony angielski okręt „Morton“, o wyporności 5 tysięcy ton.

Okręt holenderski „Merwin“ eksplodował na morzu i w przeciągu 7 minut poszedł na dno. Przyczynę eksplozji na razie nie stwierdzono. Jak przypuszczają wpadł on na minę podwodną.

Załogi obu okrętów zostały uratowane.

Na froncie zachodnim.

PARYŻ, (o. s.) „Petit Parisien“ zamieszcza obszerny omówienie obecnej sytuacji na froncie zachodnim. Ostatnie dwie doby nie przyniosły zmian. Ostra potyczka miała miejsce w miejscowości Saar Louis, gdzie batalion niemiecki przy silnym poparciu artylerii przypuścił atak na stanowiska francuskie. Walka była bardzo zacięta i Niemcy zmuszeni byli do wycofania się. Wczorajsza noc minęła spokojnie. Najcięższa niemiecka artyleria przyjawiała ożywioną działalność na północnym odcinku frontu Zachodniego. W Luksemburgu wyraźnie słyszano kano-nadę ciężkich dział.

Wczoraj zacięty bój toczył się w pobliżu Forbach. Wojska francuskie zmusiły Niemców do wycofania się.

W powietrzu nad samą granicą lotnicy państw sprzymierzonych stoczyli walkę z bombowcami niemieckimi. Jeden trójmotorowy samolot bombardujący niemiecki zmuszony został do lądowania. Lotników wzięto do niewoli. Z powodu złych warunków atmosferycznych dzia-

łalność lotnictwa była nie zbyt intensywna. Pisma francuskie podają, że kanclerz Hitler przez cały czas przebywa w miejscowości Godesberg, gdzie mieści się kwatiera główna niemieckiej armii zachodniej.

„Paris Soir“ podaje, że Francja w obawie, by Niemcy nie naruszyły neutralności Belgii, na wszelki wypadek przedłuża fortyfikacje linii Maginota wzdłuż granicy belgijskiej. Rząd belgijski przedsięwziął dalsze kroki wojenne celem zabezpieczenia granicy.

W związku z wiadomościami o koncentracji wojsk niemieckich wzdłuż Holandii, armia holenderska również przedsięwzięła szereg nowych zarządzeń ochronnych. Przed trzema dniami ogłoszono stan wyjątkowy w kilku pogranicznych prowincjach. Niektóre tereny zostały zatopione.

Fakt ciągłego przebywania kanclerza Hitlera w kwatery głównej konwentony jest nadal przez francuskie koła wojskowe jako zapowiedź zbliżającej się ofensywy niemieckiej na linię Maginota.

Zatarg fińsko-sowiecki

SZTOKHOLM, (Obsł. sp.) Szwedzkie koła polityczne śledzą bacznie rozwój zatargu fińsko-sowieckiego. Wczorajszy artykuł „Prawdy“ moskiewskiej, zawierający ostre wystąpienie przeciwko rządowi fińskiemu, który, zdaniem Moskwy, zmierza do wojny i nie chce pokojowego załatwienia sprawy, komentowany jest bardzo obszernie. „Prawda“ utrzymuje, że Finlandja zamiast wykazania dobrej woli, przedsięwzięła szereg kroków natury wojskowej na granicy fińsko-sowieckiej. Jak donoszą dzienniki sztokholmskie, armia fińska w gorączkowym tempie buduje wzdłuż granicy sowiecko-fińskiej umocnienia, kopie doły przeciwtankowe oraz przeciąga zasieki z drutu. Z szeregu miast ewakuowano ludność.

Wczoraj w Moskwie wznowione zostały rokowania fińsko-sowieckie. Ze strony sowieckiej w rokowaniach tych wzięli udział Mołotow oraz zastępca komis. spr. zagranicznych Potiomkin, ze strony fińskiej pełnomocny minister Passiawiki oraz eksperci.

Rokowania te po krótkiej nara-dzie zostały przerwane z tym, że wieczorem je wznowiono.

Według agencji „Hawas“, rokowania fińsko-sowieckie były w ciągu dnia wczorajszego dwukrotnie przerywane i wznowiane.

Prasa francuska donosi, iż do armii fińskiej zapisują się masowo na ochotników Niemcy, zamieszkali w Finlandii. Zdaniem kół francuskich tłumaczy się to tym, że Niemcy fińscy obawiają się, iż po podpisaniu porozumienia między Rosją Sowiecką a Finlandją, wszyscy Niemcy zamieszkali w Finlandii również zostaną ewakuowani, czego prawdopodobnie nie chcą.

Zdaniem francuskich i londyńskich kół politycznych dzień dzisiejszy wyjaśni sytuację na północy Europy.

Francuska agencja „Furnier“ donosi w relacji swego korespondenta w Helsinkach, że miasto to zostało częściowo ewakuowane. We wszystkich państwach skandynawskich panuje wielkie zaniepokojenie w związku z zatargiem między Finlandją i Z. S. R. R.

Ratyfikacja dodatkowego protokołu do traktatu litewsko-sowieckiego

W dn. 3 b. m. Prezydent Republiki Litewskiej ratyfikował dodatkowy protokół do traktatu litewsko-sowieckiego z 10.X. r. b. Protokół dotyczy szczegółowej granicy między Litwą a Sowiecami. Został on podpisany w Moskwie 27.X. r. b. (N.)

Rozruchy w Pradze, Pilźnie i innych miasteczkach czeskich

LONDYN, (o. s.) — Agencja „Reutera“ podaje, że rozruchy, które miały ostatnio miejsce w Pradze czeskiej, nosiły charakter znacznie poważniejszy, aniżeli je przedstawiają źródła berlińskie.

W samej Pradze jest 60 zabitych i kilkaset rannych. Ofiary w ludzich były również w Pilźnie i innych miasteczkach.

Egipt prosi Anglię o zwolnienie internowanych Arabów

BERLIN, (o. s.) Niemieckie Biuro Informacyjne podaje, że rząd egipski wystąpił do rządu angielskiego z prośbą o zwolnienie 20 tysięcy internowanych Arabów.

Są to przeważnie Arabowie palestyńscy.

D. c. listy wywiezionych

Wczoraj zamieściliśmy wykaz wilanin, wywiezionych przez władze sowieckie. Obecnie, na podstawie informacji uzyskanych od rodzin, uzupełniamy ten wykaz. Władze litewskie wszczęły energiczne starania o powrót wszystkich wywiezionych z Wilna terenu, który Litwa objęła.

Według uzyskanych przez nas informacji, wywiezione zostały, oprócz podanych wczoraj, również następujące osoby:

Bochen Doroteusz, dziennikarz, Banasiewicz, doktor, Glazek, dyrektor kolei w Wilnie.

Okuszek Eugeniusz, agronom Piłsudski Kazimierz, brat Marszałka Piłsudskiego,

Piłsudski Jan, brat Marszałka Piłsudskiego,

Rogiński Antoni, sędzia, Hawrylkiewicz, sędzia Sądu Najwyższego,

Krupowicz Jan, Sawicki Teofil, sędzia,

Sławicki Wacław, adwokat, Tarasow Sergiusz, uczeń

Wirszylło Tadeusz, adwokat, Wulc Rafał, urzędnik starostwa w Wilnie,

Wasilewski Bronisław, Sipiowicz-Rezner, Wanda,

Sipiowiczówna Stanisława, Żylica Franciszek, b. policjant,

Zemoytel Tadeusz, naczelnik Wydz. Roln. w Województwie,

Fronckiewicz Jan, rolnik, Knapik Edward, ppor. rezerwy,

Mikuć Witold, absolwent medycyny,

Widuczanski Mendel, monter fabryki „Elektrit“,

Łosiewicz Witold, rolnik, Kraskowski Marek,

Krzemieński Tadeusz, komendant P. P.

Godecki Merian, kurator Okr. Wil.

Pożniak Jan, Bohdanowicz Wacław,

Gryszkiewicz Wincenty, Lekant Aleksander,

Ostrowska Antonina, Ostrowski Wiktor,

Samoilo Włodzimierz, Radziuk Grzegorz,

Bortkiewicz Julja, Bertholdt-Pawłowicz Grzegorz,

Pawletko Wilhelm, Gulbiński Franciszek,

Bogusławski Mikołaj, pracownik młyna,

Lichodziejewski Witold, Jeleński, ziemianin,

Pruszyński Stanisław, urzędnik Strekołow Mikołaj, buchalter,

Matuszewski Witold, doktor

praw

Obrazcow Wiktor, kupiec, Adamski Franciszek,

Andruszkiewicz Paweł, sklepiarz,

Smielow Mikołaj, major rezerwy,

Słonicz-Słoński Władysław, urzędnik,

Tubielewicz Kazimierz, Astyk Franciszek,

Tomaszewicz Adolf, kupiec, Jarosz Zygmunt, ślusarz,

Mazur Zacharyasz, urzędnik kolei,

Żebryk Jan, felczer kolejowy, Woskowicz Michał, urzędnik kolei

Smilgin Michał, buchalter, Bleszyński Wacław, urzędnik Izby Skarbowej,

Janulin Juljan, strażnik więz., Tejtel Józef, adwokat,

Aronowicz Józef, urzędnik, Żeleźniakow Jankiel, urzędnik,

Rozental Anna, nauczycielka, Wajnsztejn Lejba, urzędnik,

Wolt Chaim, urzędnik, Krupowicz Jan, student USB.

Argamakow, przedsiębiorca, Reks Jan,

Owsiejczyk Aleksy, komendant Pol. Cz. Krz.

Aleksandrow Aleksander, buchalter,

Wiszniewski Franciszek, Lützkiewicz Józef, woźny Kurat. Szk.

Kasperowicz, urzęd. Grabiański Edmund, inż.,

Warsztaty samochodowe

„AUTO-GARAŻE“

Wilno, ul. Tatarska 3

przyjmują do naprawy i obsługi samochody wszystkich marek. Telefon 17-52

Ceny w Wilnie

Wczoraj w sobotę poszczególne komisariaty zaczęły wydawać kartki żywnościowe zarządcom domów, od których zależy teraz jaknajrychlejsze wprowadzenie tych kartek w życie. Zarządcy domów powinni jaknajprędzej rozdać te kartki lokatorom tak, aby jutro, w po-

niedziałek, wszyscy mieszkańcy Wilna posiadali je.

* * *

System kartkowy wprowadzany obecnie w Wilnie i okręgu obejmuje jedynie produkty spożywcze sprzedawane na złote polskie według kursu 1:2. Natomiast handel produktami spożywczymi na lity wogóle nie jest niczem krepowany.

Sklepy spożywcze, posiadające zapasy, mogą je sprzedawać na lity bez ograniczeń. Uruchomione będą również wkrótce sklepy spożywcze przez litewskie organizacje gosp. gdzie sprzedaż produktów spożywczych na lity nie będzie ograniczona.

* * *

Według rozporządzenia inspektora cen przedsiębiorstwa, które zajmują się drobnym handlem (sprzedają towary bezpośrednio spożywczo) **muszą na towarach oznaczać ich cenę sprzedażną w litach.** Kartki z cenami muszą być pod groźbą kar do 100.000 litów albo aresztu do 6 miesięcy wystawiane na artykułach na widocznych miejscach. (Wl.)

Sprawa uniwersytetu wileńskiego.

Rektor Uniwersytetu Witolda Wielkiego w Kownie prof. St. Szalkauskis udzielił wywiadu prasowego, w którym m. in. oświadczył, że sprawa ewentualnego przeniesienia Uniwersytetu z Kowna do Wilna winno być wperw dokładnie rozważone, zanim się coś w tej dziedzinie postanowi. Sprawa ta zależy od wielu czynników. Wyraża się opinię, oświadczył dalej rektor, że 2-ch uniwersytetów dla Litwy za wiele.

Można się, zdaniem rektora,

zgodzić na to, że obecnie nie ma ani potrzeby ani pieniędzy na utrzymywanie aż 2-ch uniwersytetów. Należy jednak wątpić, czy za 25 lat będzie 2 uniwersytetów za dużo. Według norm szwajcarskich Litwa powinna posiadać 3 uniwersytety. Zdaniem rektora, ze względu na naukową rywalizację i kulturalną decentralizację lepiej jest posiadać 2 mniejsze uniwersytety niż 1 duży, chociaż 1 uniwersytet kosztowałby o wiele taniej. (N.)

Przegląd prasy

Stany Zjednoczone sprzedają Anglii sprzęt wojenny za 200 milionów funtów

Zniesienie przez Stany Zjednoczone embarga na broń żywo omawiane jest przez całą prasę światową. Jak wiadomo W. Brytania zamówiła już także artylerię i aeroplany w U. S. A. na olbrzymią sumę 200 milionów funtów. Gazeta „Siegodnia“ tak tłumaczy przyczynę zniesienia embarga.

„Zmiany w amerykańskiej ustawie o neutralności niewątpliwie w pewnym stopniu należy przypisać osobistym wpływom Prez. Roosevelta i wysiłkiem rządu amerykańskiego. Gdyby jednak nawet Prez. Roosevelt opowiedział się za zachowaniem ustawy w dotychczasowym stanie ustawa musiała być jednak zmieniona, ponieważ w zniesieniu embarga o wiele więcej od polityków zainteresowany jest przemysł i handel, oraz finansjera Stanów Zjednoczonych“.

Tak czy owak III Rzesza znajduje się niedługo w sytuacji dość podobnej do bezbronných miast polskich.

Anglia godzi się na ustępstwa wobec Włoch.

Sensacja dnia w Londynie jest artykuł „Daily Telegraph“ w sprawie stosunków włosko-angielskich. „Mussolini, pisze dziennik angielski, jest wielkim realistą, a jego linia polityczna jest linią wielkiego męża stanu. Przesunięcie wojennego konfliktu europejskiego na Morze Śródziemne nie leży w interesie państw śródziemnomorskich. Z drugiej strony Anglia bynajmniej nie neguje tego, że Włochy ze względu na swoje położenie geograficzne, posiadają ważne interesy życiowe na Morzu Śródziemnym. Nie jest również rze-

Przesyłki do Niemiec i innych państw zachodnich

W związku z naprawą mostu w Tczewie, niemieckie władze kolejowe komunikują, że przesyłki do stacji, położonych w Niemczech i w krajach, nieprowadzących wojny z Niemcami przewożone są obecnie bezpośrednio, jak przed wojną. (N.)

Przewóz mienia przez b. linię administracyjną.

Władze litewskie poleciły komorom celnym, by — po uporządkowaniu i zabezpieczeniu granicy z Łotwą i Sowiecami — nie stawiały przeszkód w przewożeniu z Wilna i kraju wileńskiego jakiegokolwiek mienia i towarów przez b. linię administracyjną w głąb Litwy. (N.)

czą wykluczoną czynne współdziałanie włosko-tureckie, w której to sprawie były już prowadzone pertraktacje“.

Artykuł powyższy wywołał podobno duże wrażenie w świecie politycznym. Niektóre dzienniki sądzą, że jest to pierwsza jaskółka anglo-włoskiego zbliżenia.

Od siebie możemy dodać uwagę, że państwa zachodnie nie powinny występować wobec Włoch w roli Harpagona. Realizm Mussoliniego będzie niewątpliwie wymagał dużych ustępstw ze strony Anglii i Francji, ponieważ Włochy znajdują się dziś w bardzo wygodnej dla siebie pozycji, ale wystąpienie Włoch może być jęczącym u wagi, a przytym znacznie skrócić wojnę. Oplaci się tedy czynić ustępstwa, nawet duże i bolesne.

Teatr na Pohulance

Cieszmy się życiem

Komedia M. Harta i S. G. Kaufmana. Reżyseria Stanisławy Perzanowskiej, dekoracje Wacława Ujejskiego

Ta po amerykańsku wesola komedia w trochę niesamowity sposób łechce nasz zmysł aktualności. Na scenie mamy dość zamożny dom łagodnych choć hałaśliwych fiksatów wycofanych z życia. Ci zabawni ludzie zrezygnowali z pracy zarobkowej, bo im szkoda życia — wolą pracę traktowaną jako gest: dla przyjemności i higieny nerwowej. Mowi się tam również dużo o zwolnieniu tempa, o niepłaceniu podatków, o nieużyteczności armii i okrętów wojennych, o Kubie (wyspa) którą zdobywał się pono, żeby ją zaraz oddać, no i o konstytucji — że jest dawno zapłacona... Zaś jako refren wraca powiedzonko — tyle jedzenia, tak dużo jedzenia... Widownia wypełniona przez ludzi, których wypadki zmusiły do „zwolnienia tempa“ i do

życia podobnie wegetacyjnego, choć bez tej filozofii, którą swojej licznej czeladce narzucił fantastyczny nihilista, dickensowsko pogodny Dziadus — widowia robi z początku szerokie oczy.

No bo i jakże inaczej? Stłamszeni przez wielką inscenizację dziejową, która rozegrała się na naszej własnej skórze, jakże możemy tak od razu wziąć udział w zabawie, w której bomby są... efektem pirotechnicznym, przygotowanym na amerykańskie święto narodowe? A jednak... Życie ma swoje prawa i zawsze odnajduje drogi, którymi dochodzi do głosu. Posadzić na widowni oschłego, patetycznego rezonera, a przeprowadzi nam pomiędzy tym co się dzieje na scenie i na ulicy tyle drastycznych analogii, że skóra ścierpnie

na karku. Tylko że — nikt go nie zechce wysłuchać do końca i wątpliwe, czy on sam utrzyma się w stylu przez wszystkie trzy pokazane nam akty. Okazuje się bowiem i teraz jak zawsze, że instynkt życia, instynkt samozachowawczy w najcięższych chwilach broni się. — właśnie humorem. Zupełnie nieoczekiwanie okazuje się, że ta cała wymyślona filozofia do wymyślonej sytuacji komediowej zaczyna jakoś po cichu, tylnymi jakby schodami wdierać się do nas. Przymierzamy na odczepne i — pasuje, nie na długo, to pewne, ale na teraz, na dziś, na najbliższy tydzień jeszcze pasuje! I tak samo jak marzącym od świtu w kolejce przed Pienocentrasem mówi jakiś wyrostek, że jego matka stoi przy Majestacie i cafe przygodne bractwo wybucha śmiechem, tak i w teatrze szerokie początkowo oczy mrużą się stopniowo w uśmiechu porozumienia, aż wreszcie śmiech zwycięża, by panować już hałaśliwie aż do końca tej zabawnej, rozbitkanej i kolorowej komedii.

Parę słów o niej, dla orientacji. Jest więc zwiariowana rodzinka, w której każdy ma swego

fiola, każdy coś robi, coś uprawia (najczęściej po kilka rzeczy), ale z minimalnym pożytkiem praktycznym. Wszyscy ci, ponieważ grafomani życia, uzyskali swoim postępowaniem jedno przynajmniej: — dobre zdrowie i dobry humor. Są na swój sposób sympatyczni, bardzo zacięni i kochają się naprawdę. Rej w zabawie wodzi senior rodu, Dziadus, niemal że już świadomy wynawca „teatralizacji życia“. Do rodzinki Bóg wie kiedy przylatało się dwoje murzynów i dostawca lodu, który zastąpił zmarłego mleczarza, a obecnie jest pomocnikiem w fabrykacji rakiet, i (w chwilach wolnych) modelem do obrazu dyskobola, malowanego przez panią domu. Codziennym gościem-piecznieniem jest były baletmistrz rosyjski, który ze swej strony sprowadza w końcu ni mniej ni więcej tylko wielką księżną rosyjską, aktualnie kelnerkę z restauracji. To szczęśliwe grono powiększy się zapewne o trzy jeszcze osoby: multimilionera, który będzie saksofonistą i adeptem walki francuskiej, jego żonę — spirytystkę, oraz ich syna, młodego obieżywiata z uniwersytetów europejskich, zakochanego w córce domu.

Narazie ta druga rodzina przechodzi coś w rodzaju okresu asymilacji, oswaja się, że tak powiem, z własną przyszłością, buntuje się nawet. Dzieje tego okresu, urozmaicone interwencją komornika, pijanej aktorki i trzech dzielnych policjantów amerykańskich wypełniają właśnie trzy akty na scenie. Moment zapoznania się dwóch rodzin — gdy uroczysta trójka staje w drzwiach i widzi całe wesole miasteczko w jednym domu wariatów — jest momentem zwycięstwa prawa do śmiechu na widowni. Jest to prawdziwy koncert reżyserii, koncert amerykański, tak jak tego wymaga ta sztuka, inscenizująca amerykańską mentalność w stylu rewji, Bethowena na saksofonie i murzyńskiej pantoniny. A wtedy, gdy się już ten zwarjowany kalejdoskop uspokoi, gdy zbiorowe szaleństwo wleje się w spokojniejsze (no, nie tak znowu bardzo!) cyrku i skeczu, bieg wypadków szykuje ludziom jeszcze jedno trzęsienie ziemi. Prawdziwą zrecznością autorską jest, że po tak natadowanym początku sztuki nie osłabli jej końca. Przeciwnie, kryzys wywołany kolizją panującej w ro-

Wymiana złotych polskich na lity

Od paru dni oddział Banku Litewskiego w Wilnie rozpoczął ograniczoną wymianę złotych polskich na lity. Wymiany złotych polskich może dokonać każdy mieszkaniec Wilna, posiadający dowód osobisty lub inny równorzędny dokument tożsamości.

Wymiana złotych na lity odbywa się w byłym gmachu Banku Polskiego przez oddział Banku Litewskiego (ul. Mickiewicza) w godzinach od 8 do 14-tej oraz we wszystkich urzędach pocztowych zarówno w mieście Wilnie jak i na prowincji. (Wł.)

Przepustki poza linię administracyjną

Przepustki na wyjazd z Wilna i okręgu wileńskiego do Kowna z ograniczonym prawem pobytu (kilka dni) wydają władze litewskie następującym osobom:

I. — Właścicielom nieruchomości na tamtych terenach. Osoby te muszą przedstawić odpowiednie dokumenty.

II. — Wyjeżdżającym do krewnych, lecz tylko w tym wypadku, jeżeli krewni ci oświadczą, że dadzą utrzymanie przyjeżdżającym do nich.

III. — Wyjeżdżającym do konsulatów obcych w Kownie dla załatwienia formalności wyjazdu z granic Litwy.

IV. — Wyjeżdżającym przedstawicielom firm w sprawach handlowych i przemysłowych oraz kulturalnych.

Uchodźcom narazie nie wydaje się pozwoleń na wyjazd do Kowna w sprawach niewymienionych wyżej. (Wł.)

— Dnie przyjęć w sprawie wyjazdu poza b. linię administracyjną. Urząd naczelnika m. Wilna i pow. wileńskiego przyjmuje podania w sprawie wyjazdu poza b. linię administracyjną — jedynie w ważnych sprawach — w dniu nast.: poniedziałki, środy i piątki.

Zdjęcia filmowe z Wilna za granicą

Litewscy producenci kroniki filmowej wysyłają obecnie zagranicznym firmom filmowym ok. 150 mt. zdjęć filmowych, ilustrujących różne momenty wkraczania wojsk litewskich do Wilna. (N.)

dzinie „filozofii“ z rzeczywistością otaczającą wnosi głębszy, spokojniejszy ton, co jeszcze wzmacnia zainteresowanie i sympatie.

Ośrodkiem tej sympatii jest Dziadus, Trochę pan Jowialski a trochę Prospero, fiksat i filozof jednocześnie, znakomicie odtworzony przez Jana Kurnakowicza. Jego śmiech zachłystliwy, podchwytliwy zwłaszcza przez żenie baletmistrza — Chmielewskiego, działa nieodparcie na przepony widzów. Ale prócz tego nieprzytomnego trochę śmiechu mamy w tej roli niemniej nieprzytomną dialektykę, niewiedzę kiedy przechodzącą w argumentację pełną prawdziwej, zniewalającej godności i siły szczerzego uczucia. Ta nieuchwytna gra pełna dyskretnego, niemal dickensowskiego jak powiedziałem humoru jest prawdziwą ozdobą i psychologicznym fundamentem sztuki.

Reżyserka sztuki, p. Perzanowska znakomicie zagrała rolę córki Dziadusia, malarki i pisarki z nieprawdziwego zdarzenia. Jej styl bardzo kameralny doskonale prowadził i łączył w strawną całość wyczyny rozbrzykanej gromadki.

KRONIKA

LISTOPAD
5
Niedziela

Dziś: Zachariasza
Jutro: Leonarda
Wschód sl. — 6 m. 31
Zachód sl. — 3 m. 35

— **P. Kaminskas burmistrzem m. Wilna.** Jak się dowiadujemy, burmistrzem m. Wilna mianowany został p. Michał Kaminskas dotychczasowy inspektor Kowna, który przybył już do Wilna i w dniu wczorajszym objął urządowanie.

— **Dr I. Juszką sprawować będzie nadzór nad szkolnictwem.** Pełnomocnikiem Ministerstwa Oświaty do kierowania szkolnictwem na terenie Wilna i Z. Wileńskiej mianowany został dr Juszką.

— **Nowy adres Komitetu Pomocy Wilnianom.** Komitet Pomocy Wilnianom, funkcjonujący dotychczas przy ul. Wielkiej 12, przeniósł do gmachu b. województwa (ul. Magdałony 2 pok. Nr 49—50).

— **Cenzura filmowa w Wilnie.** Przy Wydziale Prasy i Towarzystw M. S. Wewn. w Wilnie działa również cenzura filmów (gmach b. województwa, pok. 54).

— **Rejestracja robotników rolnych.** W tych dniach w Wilnie i okręgu wileńskim rozpocznie się rejestrację bezrobotnych, którzy mogą wykonywać roboty rolne i zgadzają się na wyjazd do gospodarstw w różnych okolicach Litwy. (N.)

— **Dyrekcja Państwowego Gimnazjum Białoruskiego w Wilnie** podaje do wiadomości, że są wolne miejsca we wszystkich klasach Gimnazjum (Dominikańska 3/5) w godz. od 9 do 12. Dyrekcja.

— **Roboty publiczne w Wilnie.** Przedstawiciele wydziału drogowego litewskiego Min. Spraw Wewn. weszli w kontakt z Magistratem m. Wilna w sprawie dalszego prowadzenia robót publicznych. W pierwszym rzędzie postanowiono kontynuować prace rozpoczęte przez władze polskie. Plany robót obejmują dalsze prace przy budowie szosy pomiędzy Wilnem i Kownem, modernizację jezdnii, regulację placu Katedralnego. Będzie również kontynuowana budowa hydroelektrowni w Turniszkach, gmachu poczty, szpitala miejskiego i chłodni.

Stawka robotnicza wynosi 3 lity 30 centów. Zarobek robotnikom będzie wypłacany w litach. Roboty już częściowo rozpoczęto.

Baletmistrza Kalenkowa zagrał p. Chmielewski szeroko i podchwytliwie, nietylko po rosyjsku co à la russe, z zasłużonym powodzeniem. Już jedna tylko jego walka francuska z Łódzińskim godna jest widzenia, a cóż dopiero wyczyny baletowe. Pp. Jasińska-Detkowska i Łódziński demaskowali bardzo zabawnie tak zwaną pustkę wewnętrzną amerykańskiej plutokracji. Pp. Brzezińska (tańcerka) i Karpinski (jej mąż) rywalizowali w produkcji typowo anglosaskiego humoru z nonsensu. P. Elsnerówna (W. Księżna), Stanisławska (pijana aktorka) i Milski (pirotechnik) dali kolorowe epizody. Pan Martyka dzielnie pomagał swej scenicznej żonie, Perzanowskiej. Pp. Jasnorzewska i Duszyński żyrowali całą zabawę swą zakochaną młodocianką, a pp. Bielicka i Łukasiewicz jako murzyni basowali jej wesoło. Pp. Korczyński, Lasoń i Zastrzeżyński reprezentowali władze.

Nowy dekorator, p. Wacław Ujejski z niczego, jak to się mówi, zorganizował bardzo interesujący teren dla tych wszystkich zdarzeń.

J. Maślński.

Do 15-go listopada woda i światło opłacone będzie w złotych według dotychczasowych stawek.

Dowiadujemy się, że należność za prąd elektryczny i wodę będzie pobierana do dnia 15 listopada rb. według dotychczasowych stawek w złotych polskich.

Do 15 listopada u wszystkich abonentów zostaną odczytane liczniki i wystawione rachunki dla wszystkich odbiorców prądu i wody.

Ordery na towary dziś do odebrania

Naczelnik Wydz. Apropowizacyjnego komunikuje:

„Wydział Apropowizacyjny Zarządu Miejskiego w Wilnie wzywa wszystkich właścicieli sklepów spożywczych do odbioru orderów na towary.

Ordery będą wydawane w niedzielę 5 listopada od godz. 8 rano. Wejście do Wydziału Apropowizacyjnego przez bramę z ul. Dominikańskiej 2“.

Godziny odejścia poczty z Kowna

Poczta z Kowna odchodzi w terminach następujących:

O godz. 9 rano i o godz. 14 do Holandii, Włoch, Danii, Szwajcarii, Czech, Norwegii, Belgii, Niemiec (Polski), Węgier, Rumunii, Jugosławii, Bułgarii, Grecji, Luksemburga, Japonii, Turcji i Portugalii.

O godz. 6-jej wiecz. do Niemiec (Polski) i innych krajów.

O godz. 7 m. 15 wiecz. do Łotwy, ZSRR, Chin, Japonii, Estonii, Francji, Anglii, Północnej i Południowej Ameryki, Palestyny, Afryki Południowej i Australii.

Poszukiwanie zaginionych

Poszukiwani :

Blukis Michał — znajdował się na Westerplatte.
Piekarski Konrad, 5 pp. leg., syn Stefana i Jadwigi z Czajkowskich.
Zdrojewski Olgierd, mgr. prawa.

Nowicki Stanisław.
Grzybowski Zbigniew.
Mackiewicz Wacław, kpt., syn Antoniego.

Kto by wiedział o losie zaginionych, proszony jest o poinformowanie poszukujących według podanych adresów.

D. c. listy zaginionych w następnym numerze.

RADIO

Administracja rozgłośni wileńskiej komunikuje, że wszyscy radiosłuchacze mają przerejestrować swe odbiorniki. Przerejestrowanie nie pociąga za sobą żadnych kosztów.

Opłaty radiowe za korzystanie z odbiorników pobierane będą według obowiązującej w Litwie taryfy radiowej (Vyr. Żin. № 587 wiersz 4085 i 609 wiersz 4280).

Opłaty kwartalne wynoszą:

1. za aparat detektorowy Lt. 1,5
2. za baterijny „ 2—
3. za baterijny 2- albo 3-lampowy „ 4—
4. za baterijny więcej niż 3 lampowy „ 6—
5. za sieciowy do 3 lamp. wliczając i lampę prostowniczą „ 5—
6. za sieciowy ponad 3 lampy „ 7—

Za trzeci kwartał kalendarzowy (lipiec, sierpień i wrzesień) pobiera się 50% przewidzianych opłat.

Opłaty za pozwolenie na korzystanie z odbiornika pobiera się za każdy kwartał zgóry. Nieopłacenie w terminie opłat pociąga za sobą wpłacenie kosztów kancelaryjnych za każdy pełny czy niepełny miesiąc kalendarzowy po Lt. 0,50.

Wstrząsające samobójstwo

Wczoraj w Wilnie, w szkole technicznej miał miejsce wstrząsający wypadek. 68 letni majster stolarski Dominik Stankiewicz (Nadleśna 105), zatrudniony w szkole technicznej w charakterze instruktora, pod wpływem depresji odebrał sobie życie w straszliwy sposób. Korzystając z okoliczności, że pozostał chwilowo sam jeden w warsztacie, puścił w ruch piłę tarczową po czym wsunawszy nogi pod poprzeczkę warsztatu, położył głowę pod piłę, która całkowicie odcięła głowę od tułowia. (c).

TEATR I MUZYKA

Teatr Miejski na Pohulance

Dziś, w niedzielę dn. 5 XI br. o godz. 12-jej w poł. poranek dla młodzieży, który wypełni doskonałą komedia Grzymały-Siedleckiego „SPADKOBIERCA“ z Surzyńskim w roli tytułowej. W pozostałych rolach pp.: Mojska, Jasińska-Detkowska, Szczepańska, Nawrocka, Wołtejko, Lasoń, Tatarski, Zastrzeżyński.

Wieczorem o godz. 17-tej (5-tej popoł.) — wesoła komedia amerykańska Harta i Kaufmana p. t. „CIESZMY SIĘ ŻYCIEM“ w reżyserii Stanisławy Perzanowskiej.

— Dziś w „Lutni“ „Czar walca“. Początek o godz. 5-jej.

Adresy urzędów i władz litewskich

Vyriausybes Igaliotinis (Pełnomocnik Rządu) rozpoczął swe urządowanie w byłym Urzędzie Wojewódzkim przy ul. św. Magdałeny 2.

W tym samym gmachu na drugim piętrze znajdują się jeszcze następujące urzędy:

- a) Apskrities Viršininkas (Urząd Starostwa);
- b) Finansų Ministerijos Igaliotinis (Urząd Pełnomocnika Ministerstwa Finansów) — pokój № 40;
- c) Kainų Tvarkytojas (Urząd Komisarza Regulacji Cen) — pokój № 40;
- d) Kredito Inspekcija (Urząd Inspekcji Kredytu) — pokój № 41;
- e) Vidaus Peikaly Ministerijos Sveikatos Departamento Igaliotinis (Urząd Pełnomocnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Departamentu Zdrowia) — pokój № 16;
- f) Spaudos Informacija (Urząd Informacji Prasy) — pokój № 54

- Na trzecim piętrze:
- a) Pramonės Inspekcija (Urząd Inspekcji Przemysłu) — pokój 97;
 - b) Viešiej darbai (Urząd Prac Publicznych) — pokój № 117;
 - c) Žemės Ūkio Ministerijos Igaliotinis (Urząd Pełnomocnika Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych) — pokój № 64;
 - d) Statybos ir Sauskelių Inspekcija (Urząd Inspekcji Budownictwa i Dróg) — pokój 119.
- Urząd Komendantury znajduje się przy ul. Jezuickiej 2. Policja miejska przejęła komisariaty byłej policji polskiej i tam urządzuje. Śvietimo Ministerijos Igaliotinis (Pełnomocnik Ministerstwa Oświaty) urządzuje w gmachu b. Kuratorium Szkolnego przy ul. Wolana 6.

Po raz pierwszy w Wilnie! Największy sukces wszystkich czasów

PAWEL

PATRIOTA
LUB
ZDRAJCA

Zachwyc. dramat z życia cara Pawła I
W rolach głównych:

HARRY BAUR

Pierre Renoir
i **Suzi Prim.**

Nadprogram: **AKTUALIA.**

HELIOS | Gigantyczny film egzotyczno-dżunglowy

Zielony Raj (Syn Puszczy)

w-g znanej powieści R. Kiplinga.

Nadprogram: Kolorowy dodatek i nowy tygod. Paramountu
Początek seansów o godz. 1.30, ostatni o godz. 6.45

Kino Reprezentacyjne **CASINO** D Z I S

Film prod. amerykańskiej. **Janette MACDONALD** i **Allen Jones** w filmie
Tarantella (Motyl hiszpański)
Nadprogram: AKTUALNOŚCI M. G. M.

K I N O DZIŚ! Wielki film sensacyjny p. t.
MUZA „CHICAGO”

Nowogrodzka 8

W rolach głównych: **Tyrone Power** i **Alice Fay**.
Nadprogram: AKTUALIA. Początek o godz. 1-ej

Lekarze

DOKTOR
Gustaw Bychowski
docent uniwersytetu J. P. w Warszawie
specjalista chorób układu nerwowego
ul. Tatarska 2 m. 5 (róg Mickiewicza)
telefon 5-86
Przyjmuje o godz. 9^{1/2}—10^{1/2} i 4—6

DOKTOR
Blumowicz
choroby weneryczne, skórne i moczopłukowe — ul. Wielka 21, tel. 9-21.
Przyjmuje od godz. 9—1 pp. i 3—7 w.

DOKTOR
Sz. Pergament
(choroby wewnętrzne)
przeprowadził się na
ul. Zawalną 22, tel. 11-51.
Przyjmuje od godz. 11—12 i od 4—7

DOKTOR
Zeidowiczowa
Choroby kobiece, skórne, weneryczne,
narządów moczowych,
przyjmuje od godz. 12—2 i 4—7,
Wileńska 28 m. 3, tel. 2-77

DOKTOR
Józef Nusbaum
z Warszawy
Choroby wewnętrzne; specjalność
żółdka, kiszki i wątroby.
Wilno, Arsenalska 4 m. 2.
Przyjmuje obecnie o g. 3^{1/2}—5^{1/2}

DOKTOR
Szabad-Gawrońska

Choroby dzieci

DOKTOR
Lewande
Choroby uszu, nosa i gardła
przeprowadził się
na ulicę Teatralną 4

DR. MED.
S. Złotkin
b. asystent-wolont. II kliniki wewn.
Uniwersytetu Warszawskiego,
specjalista chorób żółdka, k. szek,
wątroby i przemiany materii
Wilno, ul. Szopena 10 m. 3
Godziny przyjęć: 9—10 r. i 4—6 pp.

Praca

Nauczycielka — wyższe wykształcenie przyrodnicze, języki obce, poszukuje posady w szkole lub w domu prywatnym, listownie: ul. Wikomierska 22 m. 3.

Potrzebuję samodzielną gospodynię domu, osoby samotnej i dość inteligentnej. Oferty do redakcji dla „Samotność”

Korespondent handlowy, eksporter, angielski, francuski, niemiecki, rosyjski, polski, piszący biegle na maszynie, poszukuje odpowiedniego zajęcia — Mickiewicza 41—14.

Obejmę pracę administracyjną w przedsiębiorstwach i instytucjach. Zapotrzebowania kierować ul. Piłsudskiego 9-c m. 12.

Kosmetyczka z Warszawy, dyplomowana, poszukuje odpowiedniego zajęcia — Mickiewicza 41—14

Zdolny artysta malarz-dekorator (wyko.): dekoracje, zdobnictwo, szyldy, reklamy, afisze.

Do organizujących się przedsiębiorstw handlowych potrzebni pracownicy umysłowi i fizyczni. Zgłaszający się winni być stałymi mieszkańcami m. Wilna. Żonaci i bezrobotni będą mieli pierwszeństwo.

Zgłaszać się należy: ul. Mickiewicza 29 (sklep Nr. 1-a) od 10 do 12 godz. codziennie prócz niedziel i świąt.

Zgłaszający się winni posiadać dokumenty osobiste i zaświadczenia o poprzedniej pracy.

Ubogł student udziela korepetycji z łaciny, ewent. przyjmie inne zatrudnienie. Oferty do adm. „K. W.” pod „B. Z.”.

Nauka i Wychowanie

Maria Abramowiczówna
język francuski
W. Pohulanka 16 m. 30

Angielska rodowita była profesor język angielskiego w „Lycée Français” de Varsovie — udziela lekcji prywatnie ul. Tatarska 1—11.

Kursy pisania na maszynach — Wilno, Wileński 32. Zapisy trwają.

Litewskiego języka wycucę wzamian za pokój. Może być mały i skromny. Adres zostawić w administracji „Kurjera Wil.”.

Dimitra Stanera

z Bułgarii,

technika, zatrudniona przed wojną w Mostach, lub jego znajomych, prosimy podać jego obecny adres do firmy J. BUKALDER Kaunas. Kęstuć 42, tel. 239-13.

Ogłoszenie

Zarząd Wileński - Noworódzkiej Izby Lekarskiej wzywa wszystkich p.p. Lekarzy znajdujących się na terenie Kraju wileńskiego do zgłoszenia w Izbie Lekarskiej (Wilno, Dąbrowskiego 10 — 2) miejsca swego zamieszkania i zajmowanego stanowiska. Zgłoszenia mogą być nadsyłane listownie.

Handel i Przemysł

Uniwersytecka 2 — to nowy adres znanej zegarmistrza **Al. Wyszomirskiego** byłego majstra firmy A. Rydlewski w Wilnie. Wiesznie szkła do zegarków na oczekaniu.

Sprzedaż i Kupno

FORTEPIAN do sprzedania. Tamże krzesła, szafa i stół. Zamkowa 8—9, godz. 14—18.

Z powodu wyjazdu sprzedam meble. Wiadomość: Mickiewicza 62—6

Kupię pianino. Zgłoszenia do administracji „Kurjera W.” dla pani K.

Sprzedam futro 3/4 francuskie zrebce. W litach Oglądać 9—10 i 3—4 Wileńska 25 m. 11.

Sprzedam maszynę do pisania walizkową „Erika”, arytmometr i aparat radiowy 4-lampowy „Philips”. Wiadomość: Mickiewicza 22-17.

Kupuję sklepy, przedsiębiorstwa. Oferty pod W. K. do Adm. „Kurjera Wileńskiego”.

Różne

Poszukuję rodziny Adama Miljanowicza z żoną Zofią, Heleny Aleksandrowiczowej, syna Hieronima i Witolda Aleksandrowiczów uchodźców z b. powiatu woleżyńskiego. Poszukujący: Wincenty Aleksandrowicz, Wilno, Kوندuktorska 9.

Zgubiona książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. w Wilnie oraz legitymację ubezpieczalni społecznej na imię Siwińskiego Wiktora — unieważnia się.

Zgubione dokumenty: dowód osobisty Nr. 512 wydany przez starostwo w Grodnie i legitymację Ubezpieczalni Społecznej Nr. 1.436. 9) na imię Stanisława Zabieleckiego — unieważnia się.

Zgubioną legitymację jako dowód osobisty wydaną przez Starostwo w Trokach w miesiącu lutym 1920 r. wystawioną na imię Antoniego Wierzbickiego syna Feliksa — Wincentego, unieważnia się

Zgubione dnia 2 listopada 39 r. torebkę koloru granatowego, oraz dowód osobisty wyd. przez Starostwo Grodzkie w Wilnie i patent na prowadzenie sklepu mięsnego wyd. na im. Teresy Adamskiej, ul. Legionowa 65 m. 1 — unieważnia się.

Zgubioną książeczkę oszczędnościową Nr. 692! Wydaną przez Komunalną Kasę Oszczędności w Wilnie na imię Kazimierza Monikowskiego — unieważnia się.

Zgubioną książeczkę oszczędnościową Komunalnej Kasy Oszczędności w Wilnie na imię opiekli nad mieniem zmarłej Teresy Gierłowiczowej, unieważnia się.

Zgubioną książeczkę oszczędnościową na imię Zarządu nieruchomości Mirosława i Ludwika Słotwińskich, unieważnia się.

Zgubione dwie książeczki oszczędnościowe na imię Leona Wołodkiewicza wydane przez Komunalną Kasę Oszczędności m. Wilna — unieważnia się.

Zgubiony dowód osobisty Nr. 13646 wystawiony na imię Józefa Kojdeckiego w Wilnie dnia 21 czerwca 1937 r. przez magistrat m. Wilna — unieważnia się.

Zgubioną książeczkę oszczędnościową KKO m. Wilna Nr. 6921. Wyd. na im. Kazimierza Monikowskiego, unieważnia się

Zgubioną książeczkę oszczędnościową Komunalnej Kasy Oszczędności m. Wilna na imię opiekli nad majątkiem Stary Miadziol — unieważnia się

Zgubioną książeczkę oszczędnościową Komunalnej Kasy Oszczędności m. Wilna na imię opiekli nad mieniem Konstata tego Eukowskiego unieważnia się

Zgubioną legitym. szkolną Nr. 52 wydaną przez Gimn. Piotra Skargi na imię Szunejko Ludomira — unieważnia się.

Lokale

Lokale biurowe i mieszkania luksusowe do wynajęcia — Porowa 28 (w pobliżu Sadu)

Do wynajęcia pokój z wszelkimi wygodami Mickiewicza 16-a m. 6.

Magazyn do odstąpienia Uniwersytecka 2 (koło Jo'emki).

Poszukuje się 3-pokojowe mieszkanie z kuchnią i wszelkimi wygodami — w śródmieściu. Zgłoszenie Wielka 12 — 18.

SKLEPY przy ul. Mickiewicza № 41 i przy ul. Portowej № 28 do wynajęcia. Dowiedzieć się na miejscu.

Potrzebny sklep ewentualnie połowa sklepu. Oferty „Kurjer Wileński”, ul. Biskupa Bandurskiego 4, pod 20806.

Poszukuję lokali mieszkaniowych i dla instytucji, oraz przedsiębiorstw. Oferty do Administracji „Kurjera Wileńskiego” pod „pilne”.

Bóje nad Narwią i pod Wyszkowem 5 p. p. leg.

Pułki wileńskie zawsze były bliskie naszemu sercu, tym bardziej stały się nimi, gdy wyruszyły na front, mając w swych szeregach naszych mężów, ojców, braci i synów.

Będziemy się starać podawać na łamach „Kurjera” wszelkie fragmenty z walk tych pułków. Dziś podajemy przebieg walk 5 p. p. Leg. w okresie do dnia 10 września b. r. według opowiadania uczestnika.

Po częściowej mobilizacji w dniu 24 sierpnia b. r. 5 p. p. leg. t. zw. „Zuchowatych”, uzupełniony kadrami rezerwistów, w dn. 27.VIII pod dowództwem płk. Bombińskiego, jako składowa część 1 Dywizji Legionowej gen. Kowalskiego wyjechał pociągami z Wilna. W dn. 28.VIII przybył do Małkini, a po przebyciu marszem kilkunastu kilometrów zakwaterował się nad Bugiem w okolicach letniska Brok. Przy pięknej pogodzie czas przechodził szybko; normalne ćwiczenia były miłą rozrywką.

Dnia 1 września, koło godz. 11-ej rano dowiedzieli się wszyscy żołnierze z komunikatów ra-

diowych, że Niemcy rozpoczęli wojnę.

Z I.X na 2.IX pułk maszerował w kierunku Połtuska i zajął pozycje obronne nad Narwią na północ od Połtuska, w kolanie rzecznym naprzeciwko wsi Gnojno. Zadaniem pułku było niedopuszczenie nieprzyjaciela do przeprawy przez Narew.

Aż do dn. 6.IX, nieprzyjacieli nie ukazywał się, jedynie zdala i bardzo wysoko ukazywały się samoloty, przypuszczalnie niemieckie. W dniu 3.IX po ćwiczeniach O. P. L. odbyło się, jako w niedzielę, na polanie leśnej nabożeństwo, odprawione przez kapelana pułkowego.

Wieczorem 6.IX pojawiły się pierwsze oddziały niemieckie na drugiej stronie Narwi, co wywołało małą strzelaninę, która oddziałem polskim nie przyczyniła żadnych strat.

W nocy z 6 na 7 września, gdy nad Narwią narazie był zupełny spokój, na lewym skrzydle, a właściwie na tyłach pułku rozpoczęła się raptowna, b. silna kanonada. Jak się okazało

Niemcy sforsowali na sąsiednim odcinku Narew i zupełnie niespodzianie wpadli od Połtuska na lewe skrzydło 5 p. p. leg. Dwie kompanie 1-go Baonu nie zdążyły skierować się przeciwko napierającemu nieprzyjacielowi i szybko się cofnęły, lecz wysłany na odsiecz II Baon wstrzymał Niemców i wraz z I Baonem walczył z nieprzyjacielem do południa dnia 7 września, kiedy nadszedł rozkaz wycofania się, ponieważ dalsze przebywanie pułku w kolanie rzeki, groziło całkowitem odcięciem. Niemcy w tym natarciu ponieśli tak wielkie straty, że nie przeszkadzali w wycofaniu się pułku, przeto III Baon, którego ostaniał odwrót z nad Narwi, nie poniósł przytym żadnych strat. I i II-gi Baon miały spore straty w ludziach, ratując jednak cały sprzęt bojowy i tabor.

Pośpiesznym marszem, dążąc pod Wyszków, 5 p. p. leg. rano 8 września przekroczył Bug. Samoloty niemieckie próbowały zniszczyć most, lecz artyleria przeciwlotnicza tak skutecznie broniła, że bomby padały jedynie zdala, jednakże Wyszków, opuszczony przez ludność, został całkowicie prawie zniszczony, pozostała cała jedyn-

nie ulica, prowadząca do Ostrołęki.

Od 9 września zrana rozpoczęła się bój pod Wyszkowem. 5 p. p. leg., jako składowa część Dywizji Legionowej otrzymał rozkaz obrony przeprawy przez Bug, naprzeciwko Wyszkowa.

Już w pierwszych godzinach walk, dzięki bohaterskiej postawie polskiego żołnierza napór wojsk niemieckich został całkowicie powstrzymany, a przeprawa przez Bug uniemożliwiona. W niektórych nawet miejscach oddziały nieprzyjacielskie zostały odepchnięte od Bugu i jedna z kompanij przeszła w bród rzekę, zadając już na drugiej stronie ciężkie straty Niemcom. Wszystko to spowodowało, że napór niemiecki osłabł, lecz po pewnym czasie ścignęli Niemcy na ten odcinek znaczną artylerię. Huraganowy ogień artylerii niemieckiej trwał około 20 godzin. Przewaga artylerii nieprzyjacielskiej nad polską była znaczna a nadmiar tego ognia artylerii niemieckiej kierowali lotnicy, co czyniło ogień ten bardziej dla W. P. dotkliwym. Artyleria polska wciąż musiała zmieniać swoje stanowiska, a ogień jej był utrudniony, gdyż pociski niemieckie wciąż przery-

wały linie telefoniczne pomiędzy polskimi bateriami, a punktami obserwacyjnymi.

Pomimo tak silnego ognia artyleryjskiego i ciężkich strat w ludziach, 5 p. p. leg. trwał nieprzerwanie na wyznaczonym stanowisku i mógłby dalej się utrzymać, lecz niestety...

Na skrzydłach Niemcy przekroczyli Bug i dn. 10 września rano 5 p. p. leg. otrzymał rozkaz wycofania się. Tu znowu pułk złożył wielką daninę krwi. Artyleria niemiecka jeszcze bardziej wzmogła ogień. Między innymi pod silny ostrzał trafiło dowództwo III Baonu z dowódcą mjr. P. na czele, którego Baon zniósł największy napór nieprzyjaciela, dokazując cudów odwagi i bohaterstwa, a osobistą odwagą i zimną krwią dawał przykład żołnierzom dowódcą baonu.

Na momencie wycofania się 5 p. p. leg. po walkach pod Wyszkowem, urywa się opowiadanie uczestnika, jednego z dowódców plutonu kompanii CKM, bo został on ranny odłamkami granatu w czasie wycofywania się.

Dalsze dzieje 5 p. p. leg. postaramy się podać czytelnikom w najbliższym czasie.

Wydawca: „Kurjer Wileński” Sp. z o. o. Leidėjas: „Vilniaus Kurieris” bendr. su ap. ats. Adres redakcji i administracji: Wilno, ul. Bisk. Bandurskiego 4. Tel. 79 i 99. Redaktor: Witold Kizkiss. Redaktorius: Vytautas Kiškis. Redakcijos ir admin. antrašas: Vilnius, Vysk. Bandurskio g-vė 4. Tel. 79 ir 99.

Drukarnia „Znicz”, ul. Biskupa Bandurskiego 4. Tel. 3-40. Spauštuvė „Zničius”, Vysk. Bandurskio g-vė 4. Tel. 3-40.

